

LA PASSEJÀ

QUART DE POBLET

The image features a dark background with several silhouettes. In the foreground, the back of a person's head and shoulders is visible on the left. To the right, a person is silhouetted holding a long, thin object, possibly a stick or a light beam. Further right, another person is silhouetted with their arms raised. In the background, there is a large, dark, rounded structure with three small, glowing yellow circles on its side. To the right of this structure is a street lamp with three glowing yellow circles. Several bright yellow light beams radiate from the background, creating a dramatic effect.

FESTA D'INTERÉS TURÍSTIC PROVINCIAL
DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Característiques de la Passejà

La Passejà se celebra en la nit del 9 al 10 de juny, vespra de la festa major del patró del municipi, sant Onofre. Ix, entorn de les 22.30 hores, de l'ermita dedicada al sant anacoreta.

El pas del temps ha configurat diversos elements que caracteritzen la festa, fent-la peculiar i senyal d'identitat pròpia de Quart de Poblet. Estos elements són:

- La figura de sant Onofre, que és passejat pels carrers del poble. L'anda, denominada afectuosament "la coveta", representa el moment en què el sant ermità rep la comunió de mans d'un àngel en la seua cova. Està datada en 1941 i el seu autor és l'escultor valencià Rafael Pérez Contel. Esta imatge és rèplica d'una altra més antiga, probablement del segle XVII, destruïda en la Guerra Civil.
- La participació popular, representada per l'Ajuntament i els veïns i veïnes que acompanyen el sant, darrere de l'anda, de manera informal i distesa.
- El foc de pólvora, amb les rodes de foc que es realitzen en determinats punts del recorregut, i amb la fila de "coeters" d'Amics de la Passejà, que encenen lluminàries i coets d'eixides, subjectats amb unes tenalles de fusta.
- La música. Tant el grup de tabalet i dolçaina que obri la processó votiva com la banda que la tanca, contribueixen a assenyalar el caràcter festiu de l'acte.

La unió de totes estes peces configura, en el marc de les nits de juny i prop de l'entrada de l'estiu, un conjunt d'alt valor no sols tradicional, sinó també cultural, estètic i lúdic. La *Passejà* és no sols un acte on un poble manifesta la seua fe i el seu agraïment per la intercessió del seu patró, sinó també un element de cohesió social i identitària. És, al marge del caràcter religiós, una festa popular.

Declarada Festa d'Interés Turístic Provincial

La Passejà de Sant Onofre va ser declarada Festa d'Interés Turístic Provincial de la Comunitat Valenciana per resolució de 14 de març del 2018 de l'Agència Valenciana de Turisme, organisme de la Generalitat Valenciana, i es va publicar al DOGV el 12 d'abril del mateix any. L'objectiu, una vegada obtingut este reconeixement, és aconseguir la declaració de Festa d'Interés Turístic autonòmic, atesa la seua singularitat i arrelament.

Si li preguntes a un xiquet què és la Passejà, et dirà que és foc de colors eixint d'una tenalla. Si li ho preguntes a un adult, et dirà que és calor en la cara i música en l'ànima. La Passejà compartix amb altres manifestacions festives com el "correfocs" o la "cordà" el sentir dels ritus valencians del foc. Són part de la diferència mediterrània, l'essència de la qual és que el foc es veu des de dins, es participa d'ell encara que no sigues el portador del coet.

L'Amic oferix tenalla en mà l'experiència ritual de contar-li a un altre un sentiment que circula per la sang de generació en generació sense lògica ni raó, pura passió, al marge de modes, idees, gènere o edats.*

És la cultura del foc. Un espectacle de masses, sí, però també, i sobretot, un acte íntim de reconeixement de la pròpia identitat.

La tradició situa l'origen de la Passejà de Sant Onofre en el marc d'una llegenda miraculosa, en un Quart agrícola i rural, davall el domini feudal dels monjos de Poblet. L'lauradors desesperats per la gran sequera que assolava el poble van veure en la nit del 9 de juny de 1723 com, de sobte, sobre els camps queia la tan desitjada pluja i de seguida ho van entendre com un senyal de la protecció de Sant Onofre. Tot el poble es va concentrar en la porta de l'ermita, van obrir les portes i van traure l'anda del vell anacoreta per a agrair-li en processó de traques i alegria la seua providencial intervenció. Eixe ritual de celebració no ha deixat de produir-se en quasi 300 anys. Hui, com ahir, les portes

de l'ermita donen inici al ball de foc, pólvora, música i xiulits, del qual participa tant el que està dins de la línia on esclata la pólvora com el que ho veu i ho olora des de l'altre costat.

Després, en tres punts diferents del recorregut de la Passejà, Amics de la Passejà i el poble, formen un únic nucli expectant al voltant dels castells. El cel s'il·lumina, la terra tremola i el cor es desboca. Un espectacle d'alta pirotècnia que es desenvolupa tan prop de l'espectador que les lluminàries de les carcasses es reflectixen en totes les mirades, atrapades per eixa màgia.

Imaginem ara que mirem a través de l'ull de bou d'un barco, que navega pel temps i ens mostra un mar de gent arremolinada entorn de la imatge d'un sant anacoreta. Saxòfons, trompetes, trombons, flautes i la resta d'instruments de la banda local rumorejant entre fum i olor de pólvora.

Es mesclen els sons, no hi ha ordre ni concert, però sí que una estranya harmonia que està en els rostres de la gent, quan mira hipnotitzada l'esclat de color; està en les mans que subjecten amb força la tenalla formant un sol cos, en totes les tenalles que generen una única estela de llum, en el prodigi de les purnes que cauen a terra i tornen a pujar en una espiral que no acaba, en el corredor de foc que formen tots els portadors de la tenalla, com un batalló que en el silenci del foc crida: festa! Fer festa per a mantindre la festa. I en el centre d'eixa harmonia, Amics de la Passejà i poble respiren a través del pulmó ancestral que celebra la vida amb foc i música. Deixem de mirar a través de l'ull de bou,

abaixem del barco i les imatges són les mateixes a través de centenars d'anys. Es creix, es viu i es mor, perquè eixe foc ens impulsa a fer poble a través de la festa i l'amor per allò que és nostre continua viu.

**En referència als components de l'Associació Amics de la Passejà, que organitzen junt amb l'ajuntament esta festa.*

Text extret del documental realitzat per I+M Taller Multimèdia en el XXV Aniversari d'Amics de la Passejà. Autora: Amparo López Marzal

Sant Onofre

Conta la llegenda que va viure 60 anys en el desert com a ermità, en una cova, alimentant-se de dàtils i del pa i l'aigua que li facilitava Déu. Un àngel li donava la comunió. I així se'l representa. És venerat a Europa, Amèrica i inclús Àsia.

Segons la tradició, es va aparèixer a un moliner en el Pla de Quart, en el lloc on es va erigir l'ermita per a venerar-lo en el segle XIV. Quart de Poblet és possiblement el lloc del món on més persones es diuen Onofre.

Tradicionalment, correspon a l'Ajuntament, en representació del poble, l'organització de la Passejà. Des de 1989, hi ha una associació cultural, Amics de la Passejà, que té com a finalitat primordial, tal com estableixen els seus estatuts, "assegurar la continuïtat i el prestigi de la festa de la Passejà. Promoure-la, organitzar-la i participar activament en ella". Entorn de la festa se celebren diferents actes culturals, entre els quals destaca el concurs escolar literari i pictòric per a tot l'alumnat d'entre 9 i 10 anys. Este certamen mobilitza prop de 500 xiquets i xiquetes i comporta l'entrega de 45 premis que, entre altres coses, suposa la participació en una roda de foc dins de la mateixa Passejà.

LA PASSEJÀ
QUART DE POBLET

“Si li preguntes a un xiquet què és la
Passejà, et dirà que és foc de colors
eixint d’una tenalla. Si li ho preguntes a
un adult, et dirà que és calor en la cara i
música en l’ànima.”

AJUNTAMENT DE
Quart
de Poblet

www.quartdepoblet.es

*València
València
Turisme